

Møteinnkalling

Utvalg

Formannskapet

Dato

22.11.2022 kl. 12:00

Sted

Asker rådhus

Merknad

Eventuelt forfall meldes snarest til:

Politisk.sekretariat@asker.kommune.no

Varamedlemmer møter etter nærmere avtale med møtesekretær.

I forkant av formannskapsmøtet, kl. 09:00-12:00: Fagdag, tema næringsutvikling

Presentasjoner

- Askerholmen, eiendomssalg, utbygging og opparbeidelse av veianlegg
- Temaplan naturmangfold
- Rapporter fra personvernombudet

Sakskart

Saker til behandling

229/22 22/20553-1 Godkjenning protokoll formannskapet 8. november 2022

230/22 22/19220-1 Tilleggsinnstilling til Handlingsprogram 2023-2026

231/22 22/16862-1 Gebyr og brukerbetaling 2023

232/22 22/19094-1 Innkalling til generalforsamling 2-2022 - Veas AS - Onsdag
23 november 2022 i Oslo rådhus

Referatsaker

Asker, 11.11.2022
Lene W. Conradi
Ordfører

Saksframlegg

Arkivsak
22/20553-1

Saksbehandler
Elisabeth Lannem
Nærby

Behandles av
Formannskapet

Møtedato
22.11.2022

Godkjenning protokoll formannskapet 8. november 2022

Ordførers forslag til vedtak:

Protokollen fra formannskapets møte 8. november 2022 godkjennes slik den foreligger.

Sammendrag og konklusjon

Utkast til protokoll fra formannskapets møte 8. november 2022 følger vedlagt.

Lene W. Conradi
ordfører

Dokumentet er elektronisk godkjent.

Saksframlegg

Arkivsak
22/19220-1

Saksbehandler
Kathrine Bolsø

Behandles av
Formannskapet
Råd for personer med funksjonsnedsettelse
Eldrerådet
Ungdomsrådet
Kommunestyret

Møtedato
22.11.2022
24.11.2022
24.11.2022
24.11.2022
13.12.2022

Tilleggsinnstilling til Handlingsprogram 2023-2026

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

1. Handlingsprogram 2023-2026

De føringer og premisser som fremgår av kommunedirektørens forslag til Handlingsprogram 2023-2026 legges til grunn for kommunens aktiviteter og tjenesteproduksjon i planperioden, med de endringer som fremgår av tilleggsinnstillingen.

2. Driftsrammer

Driftsbudsjettet for 2023 vedtas som vist i kommunedirektørens forslag vedlegg «§ 5-4 Bevilgningsoversikter – drift (1A)», og de endringer som fremgår av tilleggsinnstillingen.

2.1 Bevilgningsoversikt tjenesteområder

Netto bevilgning per tjenesteområde vedtas som vist i kommunedirektørens forslag vedlegg «§ 5-4 Sum bevilgninger drift, netto (1B)», og de endringer som fremgår av tilleggsinnstillingen.

Kommunedirektøren gis fullmakt til å fordele midler fra overordnet ansvar, herunder statlige tilskudd og lønnsreserven, til de enkelte tjenesteområdene.

2.2 Økonomisk oversikt etter art

Driftsbudsjettet for 2022 vedtas som vist i kommunedirektørens forslag "5-6 Økonomisk oversikt etter art - drift (3)", og de endringer som fremgår av tilleggsinnstillingen.

3. Investeringsrammer

Investeringsbudsjettet for 2023 vedtas som i vist i kommunedirektørens forslag vedlegg «§ 5-5 Bevilgningsoversikter – investering (2A)» og «§ 5-5 Bevilgningsoversikter – investering (2B)», og de endringer som fremgår av tilleggsinnstillingen.

4. Skatt

Skatt på inntekt og formue for 2023 utskrives etter den maksimalsats Stortinget fastsetter.

5. Lån

For 2023 gis fullmakt til følgende låneopptak:

- a. Lån til finansiering av egne investeringer, inntil 824 mill. kroner.
- b. Startlån fra Husbanken til videre utlån, inntil 300 mill. kroner.
- c. Likviditetslån, inntil 250 mill. kroner.

Kommunedirektøren gis fullmakt til å godkjenne lånevilkår for ovennevnte lånerammer.

6. Gebyrer, avgifter og brukerbetalinger

Gebyrer, avgifter og brukerbetalinger for kommunale tjenester vedtas særskilt i egen sak som behandles samtidig med tilleggsinnstillingen.

7. Strakstiltak for strømsparing

Strakstiltak for strømsparing vedtas i henhold til beskrivelse i tilleggsinnstillingen.

8. Økt lånegaranti

Asker kommune garanterer med selvskyldnerkausjon for lån som Norges Cykleforbunds kompetansesenter AS (NCK) tar opp til bygging av velodrom.

- Garantien er stilt for KLP Banken AS
- Kausjonen gjelder for lånets hovedstol, maksimalt 165 millioner kroner, med tillegg av 10 prosent av til enhver tid gjeldende hovedstol til dekning av eventuelle påløpte renter og kostnader. Det maksimale beløpet som det

kausjoneres for er 181,5 mill. kroner som reduseres i takt med nedbetalingen på lånet.

- Kausjonsansvaret gjelder fra 1. oktober 2020 og opphører 1. oktober 2058 med tillegg av 2 år.
- Asker kommune etablerer pant i NCKs eiendom. Manglende panteetablering vil ikke ha betydning for gyldigheten av denne kausjonen overfor långiver.
- Vedtaket må godkjennes av departementet etter kommuneloven § 14-19.
- Vedtaket erstatter tidligere vedtak om lånegaranti.

1. Sammendrag og konklusjon

Kommunestyret må innen årets utgang vedta budsjett for kommende kalenderår og en rullerende økonomiplan som omfatter minst de fire neste kalenderår.

Årsbudsjettet og økonomiplanen skal omfatte hele kommunens virksomhet.

Kommunedirektøren legger med dette fram sin tilleggsinnstilling til Handlingsprogram 2023-2026. Kommunedirektørens forslag til Handlingsprogram 2023-2026 og de endringer som følger av tilleggsinnstillingen, inneholder kommunedirektørens samlede forslag til Asker kommunes årsbudsjett for 2023 og økonomiplan for perioden 2023-2026.

Handlingsprogrammet utgjør kommuneplanens handlingsdel etter plan- og bygningsloven. Dette følger av Asker kommunes økonomireglement, vedtatt av kommunestyret 3. mars 2020.

Kommunedirektøren anbefaler at formannskapetets innstilling til Handlingsprogram 2023-2026, med alle forslag til vedtak som foreligger, offentliggjøres i samsvar med bestemmelsene i kommunelovens § 14-3 fjerde ledd. Høringsfristen settes til 8. desember 2022.

2. Bakgrunn for saken/saksopplysninger

En robust og bærekraftig kommuneøkonomi er avgjørende for å kunne opprettholde og videreutvikle tjenestetilbudet til innbyggerne i kommunen.

Kommuneloven med tilhørende forskrifter regulerer behandlingen av årsbudsjettet og økonomiplanen. Kommunestyret skal innen årets utgang vedta budsjett for kommende kalenderår og en rullerende økonomiplan som omfatter minst de fire neste kalenderår. Kommunestyret vedtar selv årsbudsjettet og økonomiplanen, på grunnlag av innstilling fra formannskapet. Innstillingen, med de forslag til vedtak som foreligger, skal legges ut til alminnelig ettersyn i minst 14 dager før behandlingen i kommunestyret.

Kommunestyrets bevilgninger i årsbudsjettet er basert på rammebudsjetteringsprinsippet og knyttet til fastsetting av de samlede økonomiske rammer for kommunen i budsjettåret. All bruk av midler i årsbudsjettet skal ha dekning i årets tilgang på midler. Investeringene skal over tid ha en egenfinansiering som ivaretar kommunens økonomiske handleevne.

Kommunen skal ha en forsvarlig økonomisk politikk som gir et økonomisk handlingsrom, og samtidig er sterk nok til å tåle uforutsette hendelser. Med bakgrunn i dette har kommunestyret vedtatt økonomiske handlingsregler med konkrete måltall for følgende områder:

- Disposisjonsfond
- Netto driftsresultat
- Gjeldsgrad
- Verdibevarende vedlikehold

Handlingsprogrammet viser prioriteringer og de målene og premissene økonomiplanen bygger på. Kommunedirektøren skal påse at forutsetningene for handlingsprogrammet er forsvarlig utredet, at budsjettet er satt opp i balanse, og at det er realistisk, fullstendig og oversiktlig. Investeringene skal over tid ha en egenfinansiering som ivaretar kommunens økonomiske handleevne.

Økonomiske konsekvenser i tillegginnstillingen

Forutsetningene for forslaget til handlingsprogram som kommunedirektøren la fram for formannskapet i september er endret på flere punkter. Dette innebærer at tillegginnstillingen i år inneholder flere forslag til endringer enn normalt.

Overordnet inneholder tillegginnstillingen forslag om følgende endringer, sammenlignet med kommunedirektørens opprinnelige forslag til Handlingsprogram 2023-2026:

- Konsekvenser av regjeringens forslag til Statsbudsjett 2023, som blant annet innebærer nye/endrede oppgaver for kommunen, nytt anslag for deflator og nytt anslag for frie inntekter.
- Helårvirkning av foreslåtte budsjettjusteringer i 2. tertialrapport.
- Økonomisk effekt av politiske saker, både i drifts- og investeringsbudsjettet
- Nødvendige justeringer i driftsbudsjett, blant annet reversere forslag til nye driftstiltak, økte renteutgifter og økt krav til omstilling og effektivisering.
- Nødvendige justeringer i investeringsbudsjettet.

Sum av driftsendringene innarbeidet i tilleggsinnstillingen fører til at netto driftsresultat reduseres fra 2,2 prosent i 2023, som var fremlagt i kommunedirektørens forslag til Handlingsprogram 2023-2026, til 1,0 prosent. Handlingsregelen vil også være på rødt nivå i 2024, men i tråd med vedtatt handlingsregel fra 2025.

Utover i perioden vil de frie inntektene kunne endres mye. Dette er ikke innarbeidet i kommunedirektørens forslag til Handlingsprogram 2023-2026 eller tilleggsinnstillingen. Forslag til nytt inntektssystem for kommunene skal etter planen legges frem i kommuneproposisjonen for 2024, våren 2023. Totalt sett er det anslått at kommunen vil tape 51,1 mill. kroner på utvalgets forslag.

Sum av investeringsendringene som er innarbeidet i tilleggsinnstillingen fører til at gjeldsgraden fortsatt vil være over 100 prosent. Ved utgangen av 2023 vil den være 105 prosent for deretter å variere marginalt frem til 2026, hvor den vil være 106 prosent.

Handlingsregelen for disposisjonsfond er fortsatt over måltallet på 10 prosent i hele perioden. Dette tallet for disposisjonsfond er inklusive bufferfond og realverdifond som tilhører energifondet. Handlingsregelen for verdibevarende vedlikehold er uendret i tilleggsinnstillingen.

Statsbudsjettforslaget fra regjeringen behandles vanligvis i Finanskomiteen på Stortinget rundt månedsskriftet november/desember. Kommunedirektøren vil legge frem en sak om revidering av budsjett 2023 dersom budsjettforliket i Stortinget tilsier behov for endringer i Handlingsprogram 2023-2026 utover det som er lagt frem i tilleggsinnstillingen.

Omstilling og effektivisering

En robust og bærekraftig kommuneøkonomi er avgjørende for å kunne opprettholde og videreutvikle tjenestetilbudet til innbyggerne.

Kommunedirektøren mener det er nødvendig med omstilling og effektivisering for at Asker kommune skal kunne møte utfordringene og ha økonomisk bærekraft i fremtiden. Kommunedirektøren foreslår å bruke 3-4 år på denne omstillingen, for å redusere belastningen og konsekvensene av tiltak for innbyggere, brukere og organisasjonen. For 2023 er det innarbeidet en rammejustering på 30 mill. kroner

I tillegg foreslår kommunedirektøren, som en del av omstillingsprogrammet, å reversere tiltak på til sammen 15 mill. kroner knyttet til temaplaner og noen øvrige driftstiltak fra forslaget til Handlingsprogram 2023-2026.

Økonomiprognosene viser også at Asker kommune vil få et merforbruk knyttet til strømutfgifter på 45 mill. kroner i 2022. Budsjettet for 2023 er foreslått styrket i tilleggsinnstillingen. Men selv med justeringen av budsjettet i 2023 er det nødvendig med tiltak på 10 til 12 mill. kroner for å redusere strømforbruket.

Langsiktig planlegging av investeringsprosjekter er viktig for å skaffe oversikt over fremtidig handlingsrom, og for å gi oss bedre mulighet til å utvikle kommunens tjenester i takt med endringene i behov, befolkning og bosettingsmønstre.

Med utgangspunkt i en prisvekst langt utover normalen, allerede høy lånegjeld og usikre tider har kommunedirektøren hatt en ny gjennomgang av hele investeringsporteføljen. Denne revideringen av porteføljen gjør at avdrags- og renteutgiftene i budsjettet kan justeres ned med ca. 15 mill. kroner.

Den samlede effekten av disse tiltakene er 70 mill. kroner.

Vann- og avløpsgebyr

Kommunestyret behandlet i sak 82/22 vann- og avløpsgebyr for 2023. I saken fremgår det at for at årsgebyrene skal dekkes inn kostnadsgrunnlaget, innebærer det en gebyrøking i 2023 på henholdsvis 30 prosent og 20 prosent for vann- og avløpsgebyret, og deretter moderate økninger mot slutten av perioden.

Etter at saken ble behandlet i september, har renteprognosene for perioden økt fra 2,6 prosent til 4,22 prosent for 2023. I tillegg er kostnadene fra selskapene (Asker og Bærum Vannverk, Glitrevannverket og VEAS) økt som følge av samme årsak. Til sammen utgjør endringen en økning på utgiftssiden på 49 mill. kroner i 2023. En balansert kostnads- og inntektsside ville derfor innebære en høy gebyrøking utover det som var i saken.

For at gebyrbyrden for husstandene ikke skal bli for stor i en tid hvor mange opplever en sterkt presset økonomi, foreslår imidlertid kommunedirektøren at innsparingskravet på området økes med 9 mill. kroner og at 40 mill. kroner skal inndeckes over kommunebudsjettet i 2023. Kommunens samlede økonomiske tilskudd for å redusere kostnadsveksten på VA-gebyrer er ca. 115 mill. kroner i perioden 2022-2023.

For den videre perioden er vannområdet budsjettet med et uinndekket underskudd i 2024 på 11 mill. kroner, før man oppnår et balansert budsjett i 2025. I 2026 budsjetteres det med fondsoppbygging. Avløpsområdet budsjetteres med balansert budsjett i 2024. Deretter med fondsoppbygging i 2025 og 2026.

Økt lånegaranti i forbindelse med bygging av velodrom

Kommunestyret behandlet i september 2022 sak 83/22 om sikring av merkostnad ved bygging av velodrom. I saken ble det fremlagt at «Velodromprosjektet (NCK AS) vil ut fra markedsvurderinger ha utfordringer med å bære økte driftskostnader som økning av lån vil gi. For å sikre kommunens verdier, herunder leiekontrakten med NCK AS, foreslår Kommunedirektøren at NCK AS tilføres likviditet på 50 mill. hvorav 15 mill. er lån fra KLP hvor Asker kommune garanterer, og lånet tilbakebetales blant annet med økt markedsbasert husleie fra Asker kommune, og Asker kommune gir et lån på 20 mill. til NCK AS som midlertidig avdragsfritt lån. Et slikt økt engasjement fra kommunens side anses som en markedsmessig nødvendig disposisjon for å sikre ferdigstillelsen av prosjektet.»

For at lånet fra KLP Banken til bygging av velodromen kan økes, er det en forutsetning fra banken at selvskyldnergarantien Asker kommune har avgitt øker så den tilsvarer det nye lånebeløpet. Før kommunen kan gi en økt lånegaranti, må det foreligge et formelt vedtak fra kommunestyret i henhold til gitte formkrav.

Selvskyldnergarantien gis under følgende forutsetninger:

- Det foreligger bindende kontrakt om salg av sidebygg
- Det foreligger bindende totalentreprisekontrakt med Veidekke AS
- Velodromen er tildelt spillemidler
- Aksjonæravtalen er undertegnet

En stor andel av lånegarantien skal sikre prosjektet nødvendig likviditet i byggefasen frem til staten gir refusjon av merverdiavgift og spillemidler.

3. Sakens relevans for de tre bærekraftsdimensjonene

Kommuneplanens mål er basert på FNs bærekraftsmål. Handlingsprogrammet er en direkte oppfølging av FNs bærekraftsmål og skal støtte opp under en utvikling som er bærekraftig i sosial, miljømessig og økonomisk forstand. Det legges også fram et eget klimabudsjett som synliggjør tiltak som direkte og indirekte vil redusere klimagassutslippene i Askersamfunnet. For øvrig vises det til selve handlingsprogrammet.

4. Tidligere behandling

Politisk årshjul ble vedtatt i kommunestyret 14.12.2021 i sak 87/21. Utarbeidelse av handlingsprogrammet følger denne fremdriftsplanen frem til vedtak i kommunestyret 13.12.

Strategiske mål og økonomiske rammer for handlingsprogrammet 2023-2026 ble vedtatt av kommunestyret 14.06.2022 i sak 61/22.

Kommunedirektørens forslag til handlingsprogram for perioden 2023-2026 ble overlevert i formannskapsmøtet 20. september 2022.

5. Kommunedirektørens vurdering

Kommunedirektøren vurderer at regjeringens styrkinger gjennom statsbudsjettet samlet sett ikke dekker kommunens økte kostnader. Regjeringens forslag til statsbudsjett for 2023 og opplegg for kommuneøkonomien er svært stramt, og står ikke i forhold til de store utfordringene og oppgavene Asker kommune skal løse i årene fremover. I tillegg er vi inne i urolige tider som er preget av mye usikkerhet.

Kommunesektoren får en vekst i frie inntekter som er høyere enn varslet i kommuneproposisjonen. Dette er imidlertid ikke nok til å kompensere for den sterke prisveksten som vil fortsette inn i neste år. I Statsbudsjettet for 2023 har regjering lagt til grunn en deflator på 3,7 prosent. Dette nivået er beheftet med stor usikkerhet og risiko. KS har lagt frem et eget anslag for deflator i 2023 for kommunesektoren på minimum 6,3 prosent. Forskjellen mellom de to nivåene utgjør for Asker kommune flere 100 millioner kroner i manglende kompensasjon for forventet lønn- og prisvekst i 2023. Både Statistisk Sentralbyrå og Norges Bank vurderer at prisveksten vil bli høyere enn regjeringens anslag.

Regjeringen anslår innstrammingen til 7 mrd. kroner, noe som utgjør omkring 125 mill. kroner for Asker kommune. Anslaget for deflator som er gitt for 2023 er beheftet med stor usikkerhet.

Det er nødvendig med omstilling og effektivisering, revidering av investeringsporteføljen og strakstiltak for strømsparing for at Asker kommune skal kunne møte utfordringene og ha økonomisk bærekraft i fremtiden.

Selv med de foreslåtte endringstiltakene i budsjettet, er handlingsregelen for netto driftsresultat på rødt nivå i 2023 og 2024, men i tråd med vedtatte handlingsregler fra 2025. Gjeldsgraden vil fortsatt være over 100 prosent i hele perioden.

Et netto driftsresultat på rødt nivå vil kreve stram budsjett disiplin. Kommunedirektøren anbefaler at det kun gjøres en helhetlig budsjettrevisjon i forbindelse med fremleggelsen av revidert nasjonalbudsjett i juni. Eventuelle eksterne endringer innarbeides i 1. tertialrapport. Dette innebærer at det ikke legges opp til å behandle politiske økonomisaker løpende gjennom året, med noen få unntak.

Kommunedirektøren vil eventuelt vurdere ansettelsesstopp i deler av organisasjonen og etablere et omstillingsutvalg for å håndtere omstillingen på en god og ryddig måte i tråd med lov- og avtaleverk.

Kommunedirektøren vil holde formannskapet som «driftsstyre» løpende orientert om status for omstillingsprogrammet. Formannskapet har et særlig sektorovergripende ansvar for å se helhet og sammenheng i økonomi- og omstillingsarbeidet på tvers av fag- og tjenesteområder. De omstillingstiltakene som er av prinsipiell karakter og innebærer endret/reduisert tjenestetilbud eller økte gebyrer/brukerbetalinger, fremmes i én felles sak til hovedutvalgene, formannskapet og kommunestyret i mars.

Hovedutvalgene vil involveres innenfor sitt ansvarsområde og bidra med råd, innspill eller høringsuttalelser.

Det må etableres en god og regelmessig styringsdialog mellom formannskapet og kommunedirektøren, og sikres en utfyllende økonomirapportering. Kommunedirektøren vil komme nærmere tilbake til dette i forbindelse med saken om årshjulet for 2023 og drøfte innretning av dette med formannskapet.

Kommunedirektøren har gjennom forslag til Handlingsprogram 2023-2026 og tilleggsinnstillingen gitt sine anbefalinger om driftsrammer og tjenesteutvikling for fireårsperioden. Ved behandlingen av kommunedirektørens forslag og tilleggsinnstilling 13. desember, er det kommunestyrets prioriteringer og vedtak som fastsetter kommunens mål og rammer for perioden.

Lars Bjerke
kommunedirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent.

Vedlegg:

Tilleggsinnstilling 2023-2026
Asker_HP 2023-2026_Samlet_PDF utgave til sakTilleggsinnstilling til
Handlingsprogram 2023-2026
Kommunedirektørens forslag til Handlingsprogram 2023-2026

Saksframlegg

Arkivsak
22/16862-1

Saksbehandler
Atif Choudhry

Behandles av
Formannskapet
Kommunestyret

Møtedato
22.11.2022
13.12.2022

Gebyr og brukerbetalinger 2023

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

1. Gebyrer og brukerbetalinger for 2023 vedtas i henhold til vedlegg «Gebyrer og brukerbetalinger for Asker kommune – prisliste for 2023»»
2. Som hovedregel legges deflator til grunn for justering av priser som vedtas administrativt.
3. Nye gebyrer og brukerbetalinger gjøres gjeldende fra 1. januar 2023, eller i henhold til iverksettelsesdato fastsatt i forskrift.

1. Sammendrag og konklusjon

Kommunedirektøren har utarbeidet forslag til nye satser for gebyrer og brukerbetalinger for 2023. Disse følger som vedlegg til saken. Flere av kommunens tjenester finansieres helt eller delvis gjennom gebyrer og brukerbetalinger. Adgangen til å kreve brukerbetaling er begrenset og regulert i lover og forskrifter.

Fastsettelse av og endringer i nivået på kommunale betalingstjenester skal vurderes i forbindelse med den årlige behandlingen av årsbudsjettet, og inngå i oversikt over løpende inntekter i driftsbudsjettet.

Gebyrer, avgifter og brukerbetalinger har eget vedtakspunkt 6 i kommunedirektørens forslag til handlingsprogram 2023-2026, og lyder som følger:

- Gebyrer, avgifter og brukerbetalinger fastsettes ut ifra de til enhver tid gjeldende lover, forskrifter og retningslinjer. Gebyrer, avgifter og brukerbetalinger for 2023 vedtas særskilt i egen sak som behandles av kommunestyret samtidig med årsbudsjettet for 2023.
- Nye gebyrer, avgifter og brukerbetalinger gjøres gjeldende fra 1. januar 2023 dersom ikke annet er fastsatt.

2. Bakgrunn for saken/saksopplysninger

Gebyrer og brukerbetalinger justeres normalt hvert år. Endringer i gebyrer og brukerbetalinger kan være basert på følgende:

- Kommunal deflator 3,7% i 2023
- Selvkost kalkyle der hvor dette kreves i lov og forskrift
- I henhold til lov og forskrift - justeres fra sentrale myndigheter, gjennom Statsbudsjettet.

Med kommunal betalingstjeneste menes gebyr/pris/avgift/egenandel og lignende som kreves for en lovpålagt kommunal serviceytelse. For flere lovpålagte tjenester er det hjemlet i særlov av kommunestyret selv må vedta gebyrregulativet. Flere kommunale betalingstjenester har selvkost som øvre grense for hva som lovlig kan kreves i gebyr. Andre kommunale betalingstjenester er regulert av staten i form av vedtatte maksimal- eller minimumssatser, eller som påbudte satser.

Det legges opp til at enkelte gebyrer og brukerbetalinger vedtas administrativt. For disse skal kommunestyret selv vedta prinsipp for prisfastsettelsen. Som hovedregel foreslås det at disse justeres årlig med deflator. Dette gjelder blant annet:

- Utleie og bortfeste av kommunale eiendommer
- Baneleie for idrettshaller og idrettsanlegg
- Billettpriser i kommunale anlegg
- Vaksinasjon

Selvkostområder

Vann, avløp, husholdningsrenovasjon, septik (slam), feie- og tilsynstjenester

Vann, avløp, renovasjon, septik (slam) samt feie- og tilsynstjenester er selvkosttjenester og skal beregnes i henhold til lov, forskrifter og retningslinjer som gjelder for de ulike områdene.

Den nye selvkostforskriften tredde i kraft januar 2020 og er hjemlet i den nye kommuneloven § 15-1. Forskriften definerer og gir rammen for beregningsgrunnlaget for selvkost.

Samlet selvkost for en tjeneste skal tilsvare den samlede merkostnaden ved å produsere tjenesten. Kommunen skal for tjenester hvor selvkost er satt som et øvre tak for gebyrinntektene, få tilbake de utleggene den opprinnelig hadde ved å yte tjenesten og bli kompensert for den kapitalen som har blitt bundet opp ved investeringer. Selvkost skal bare omfatte de kostnader som er nødvendige for å produsere tjenesten som det skal betales gebyr for. Dette omfatter driftskostnader (indirekte og direkte) og kapitalkostnader. Alle inntekter som knytter seg til kostnader som omfattes av selvkost, skal redusere selvkost.

Et viktig prinsipp i beregningene er at dagens brukere ikke skal subsidiere neste generasjons brukere eller omvendt. Dette innebærer at kapitalkostnader fordeles over eiendelens levetid og dekkes inn gjennom årlige avskrivninger og kalkulerte rentekostnader.

Overskudd på selvkost må føres tilbake og kan ikke benyttes til formål utenfor selvkostområde, mens et underskudd kan dekkes inn av fremtidige overskudd i selvkostregnskapet, som hovedregel innen 5 år. Kommunestyret kan bestemme at selvkostområdene vann og avløp kan subsidieres over kommunebudsjettet. Kommunen er ansvarlig for å utarbeide etterkalkyle når årsregnskapet foreligger. Selvkosttjenestene gjennomgår årlig revisjon av etterkalkylene og vises i egen note i årsrapporten til kommunen.

Renovasjonsgebyr

Kommunens plikter etter forurensningsloven kapittel 5 §§ 29, 30 og 31, og avfallsforskriften § 11-10, er utgangspunktet for avfallsgebyret. Det følger av forurensningsloven § 34 at kommunens lovpålagte håndtering av husholdningsavfall skal finansieres gjennom avfallsgebyr, og at gebyret skal baseres på full kostnadsdekning.

Gebyrøringene fra 2022 til 2023 for husholdningsavfall er på 5 %. Det legges opp til en relativt beskjeden og stabil gebyrvækst resten av perioden.

Det innføres brukerbetaling på Follestad gjenvinningsstasjon i henhold til sak 0024/22. Det blir samtidig nytt system der det betales etter type kjøretøy på begge gjenvinningsstasjonene.

Vann og avløpsgebyr

Hjemlene for beregning av vann- og avløpsgebyr finner man i Vass- og avløpsanleggslova og Forurensningsforskriften. Asker kommune har i lokal

gebyrforskrift fastsatt regler for beregning og innkreving av gebyrene, senest revidert i mars 2022.

Kommunestyret behandlet i møte den 13. september sak om vann- og avløpsgebyr for 2023 (saksnr. 0082/22). I denne forbindelse ble det vedtatt at: «Årsgebyrene settes opp i 2023 slik at de dekker inn kostnadsgrunnlaget, dvs. en balansert kostnads- og inntektsside. Formannskapet vil i budsjettbehandlingen vurdere hvordan de negative selvkostfondene skal hentes inn». I saken fremgår det at dette innebærer en gebyrøking i 2023 på henholdsvis 30% og 20% for vann- og avløpsgebyret, og deretter moderate økninger mot slutten av perioden.

Gebyrøkingen er en nødvendighet som følge av de økonomiske utfordringene tjenestene står ovenfor, som følge av renteendringer og kostnadsøkninger, på lik linje med resten av samfunnet. Vanntjenestene gikk med underskudd i 2021 og begge områdene forventes å gå med underskudd i 2022, noe som innebærer at tjenestene har negative selvkostfond ved utgangen av 2022. Dette på tross av at det gjennomføres store innsparinger for å dempe gebyrveksten.

Etter at saken ble behandlet i september, har renteprognosene for perioden økt fra 2,6 % til 4,22 % for 2023. I tillegg er kostnadene fra selskapene (Asker og Bærum Vannverk, Glitrevannverket og VEAS) økt som følge av samme årsak. En balansert kostnads- og inntektsside innebærer nå en gebyrøking utover det som foreslås i saken.

Det økonomiske bildet for tjenestene har endret seg drastisk. Som løsning foreslår kommunedirektøren følgende:

2023:

- Gebyrvekst på samme nivå som i saken fra september. Dette innebærer et underskudd på 49 mill. kr samlet for tjenestene i 2023
- For å dempe dette underskuddet økes innsparingskravet med 9 mill. kr; samlet 26 mill. kr i 2023
- Selvkosttjenestene vil dermed gå med et underskudd på 40 mill. kr som foreslås inndekket over kommunebudsjettet i 2023
- Underskuddet for årene 2021, 2022 og 2023 vil ikke kreves inndekket av abonnentene i senere år.

2024 til 2026:

- Vannområdet er budsjettert med et uinndekket underskudd i 2024 på 11 mill. kr, før man oppnår et balansert budsjett i 2025. I 2026 budsjetteres det med fondsoppbygging.

- Avløpsområdet budsjetteres med balansert budsjett i 2024. Deretter med fondsoppbygging i 2025 og 2026.

Gjennomsnittlig økning i handlingsprograms perioden er 18 % for årsgebyr vann og 13 % for årsgebyr avløp (abonnet med forbruk 150 m³ og et fastledd). Tiltakene som skissert over, vil gi tjenestene mulighet til å komme raskest mulig tilbake til en bærekraftig økonomi. I tillegg legges det ikke for stor gebyrbyrde på husstandene i en tid hvor mange opplever en sterkt presset økonomi.

Vann

	2022	2023	2024	2025	2026
Driftskostnader	89 199	101 163	115 654	129 807	136 236
Andre inntekter	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Avskrivninger	35 835	40 584	44 349	48 205	53 144
Renter	15 021	47 619	49 743	52 982	57 362
Tilknytningsgebyr	-15 535	-9 800	-9 800	-9 800	-9 800
Kostnadsgrunnlag	123 519	178 567	198 946	220 194	235 943
Årsgebyr	119 019	159 167	187 946	220 194	243 243
Resultat	-4 500	-19 400	-11 000	-	7 300

Tall i 1000

Gebyr for bruk 150 m³ eks mva	kr 3 280	kr 4 263	kr 4 981	kr 5 775	kr 6 313
% Økning	10 %	30 %	17 %	16 %	9 %
Årsgebyr pr innbygger eks mva	kr 1 262	kr 1 656	kr 1 956	kr 2 292	kr 2 531
Kalkylerente	1,50 %	4,22 %	4,07 %	3,97 %	3,94 %

Avløp

	2022	2023	2024	2025	2026
Driftskostnader	124 828	128 877	135 702	146 602	147 602
Andre inntekter	-3 045	-3 549	-3 549	-3 549	-3 549
Avskrivninger	39 946	44 479	48 341	52 416	58 225
Renter	14 530	44 358	46 438	50 029	55 210
Tilknytningsgebyr	-13 193	-10 600	-10 600	-10 600	-10 600
Kostnadsgrunnlag	163 065	203 564	216 332	234 899	246 888
Årsgebyr	147 065	182 964	216 332	242 199	254 588
Resultat	-16 000	-20 600	-	7 300	7 700

Tall i 1000

Gebyr for bruk 150 m³ eks mva	kr 4 100	kr 4 922	kr 5 758	kr 6 379	kr 6 636
% Økning	5 %	20 %	17 %	11 %	4 %
Årsgebyr pr innbygger eks mva	kr 1 552	kr 1 904	kr 2 251	kr 2 521	kr 2 650
Kalkylerente	1,50 %	4,22 %	4,07 %	3,97 %	3,94 %

Tilknytningsgebyr

I sak om evaluering av forskrift for vann- og avløpsgebyr ble det vedtatt å innføre egne gebyrstørrelser for tilknytningsgebyr for driftsbygninger i landbruk og lagerbygg. Forskriften § 3-2, 4. ledd sier:

«For driftsbygninger i landbruket og lagerbygg fastsettes engangsgebyret for tilknytning på grunnlag av det samlede areal av husdyrrom, vaskerom og rom som har vannuttak. Ved gebyrfastsettelsen skal følgende arealstørrelser benyttes:

1. Gebyrpliktig areal mindre enn 100 m²
2. Gebyrpliktig areal over 100 m² og opptil 199 m²
3. Gebyrpliktig areal over 199 m²

Formålet med egne satser for driftsbygninger i landbruket og lagerbygg er at disse byggene ofte er store, men med lite areal med sanitærinstallasjoner. Det vurderes som at det er vesentlig lavere kostnader forbundet med å betjene slike bygg av denne årsak.

De nye gebyrstørrelsene for slike driftsbygninger i landbruk og lagerbygg foreslås til (inkl. mva.):

	Vann	Avløp
Gebyrpliktig areal mindre enn 100 m2	kr 14 100	kr 14 100
Gebyrpliktig areal over 100 m2 og opptil 199 m2	kr 28 200	kr 28 200
Gebyrpliktig areal over 199 m2.	kr 84 600	kr 84 600

Feiing

Feie- og tilsynsgebyret er også omfattet av selvkostregelverket. Gebyrene betales årlig selv om man ikke har besøk av feieren hvert år. Det foreslås en moderat prisøkning på 3 % mellom årene i perioden 2023 til 2026.

Slamtømming

Gebyrene knyttet til slamtømming foreslås uendret mellom årene 2022 og 2023.

Tjenester etter plan og bygningsloven, matrikkellova og eierseksjonsloven

Behandlingsgebyrene etter plan- og bygningsloven, matrikkellova og eierseksjonsloven skal gjenspeile kommunens kostnader med saksbehandlingen, og kan ikke overstige selvkost.

Det vil bli fremlagt en egen sak om gebyrregulativ for saksbehandling etter plan- og bygningsloven hvor enkelte justeringer vil bli foreslått. Kommunedirektøren foreslår at M minstegebyr økes med deflator til kr. 3300

Parkeringsavgift

Parkering mot betaling (vilkårsparkering) reguleres i vegtrafikklova og trafikkforskriften. Kommunedirektøren legger til grunn at parkeringsavgift er en inntektskilde innenfor samferdselsområdet.

Kommunedirektøren foreslår priser i henhold til vedtatt sak om parkeringsstrategi fra november 2021.

Båthavner

Det foreslås en egen priskategori for de største båtene, med bakgrunn i et høyere strømforbruk blant disse.

Barnehage og skolefritidsordning (SFO)

Satsene for foreldrebetaling for de kommunale barnehagene vedtas hvert år av kommunestyret. Foreldrebetalingen inkluderer ikke kostpenger.

Familier med lav inntekt har rett til moderasjon eller gratis kjernetid. Det samme gjelder familier med to eller flere søsken i barnehage.

Satsene for oppholdsbetaling for SFO vedtas hvert år av kommunestyret. Kommunestyret vedtar også satser for tilbud i SFO de dagene skolen er stengt (ferie-SFO). Oppholdsbetalingen inkluderer ett enkelt måltid inkludert frukt eller grønnsaker hver dag. Foreldrebetalingen skal ikke overstige selvkost.

Foreldre med barn på 1. trinn er gitt rett til 12 timer gratis SFO hver uke. Hvis foreldrene på 1. trinn har lavere inntekt enn 785 100 kroner, så får det gratis SFO. Foreldre med elever på 2. til 4. trinn får tilbud om gratis SFO, hvis de har inntekt under tre ganger folketrygdens grunnbeløp. Videre har alle foreldre på 2. til 4. trinn rett til moderasjon hvis oppholdsbetalingen overstiger fem prosent av husholdningens inntekt.

Kommunedirektøren foreslår en økning på 3,7 prosent, som er kommunal deflator.

Asker kommune har over flere år hatt et eget tilbud til elever med nedsatt funksjonsevne i den videregående skolen som trenger organisert aktivitet etter skoletid. Tjenesten er behovsprøvd, og det fattes enkeltvedtak om det skal gis et tilbud eller ikke. Kommunedirektøren foreslår at det ikke lenger kreves betaling for opphold på EST.

Praktisk bistand i hjemmet

Brukerbetaling for praktisk bistand i hjemmet reguleres i forskrift om egenandeler for kommunale helse og omsorgstjenester. Selvkost er øvre grense for egenandel.

Kommunedirektøren foreslår en endring i timepris fra kroner 450 til kroner 455, og for øvrig ingen endringer i modellen for egenbetaling.

Kommunedirektøren foreslår imidlertid en fortsatt skjerming/betalingsfritak dersom husstandens samlede skattbare nettoinntekt før særfradrag er under 2,5 G.

Grunnbeløpet (G) per 1. mai 2022 er kr 111 477, og justeres 1. mai hvert år, og blir fastsatt etter trygdeoppgjøret.

Kostpenger i omsorgsboliger for eldre

Kostpenger i bolig med heldøgns bemanning ble vedtatt til kroner 4000 per måned for full kost i sak om gebyrer og brukerbetalinger for 2022. Betaling for kost skal være til selvkost og økes til kroner 4400 per måned på grunnlag av prisutviklingen i 2022. Beløpet inkluderer også standard husholdnings- og toalett artikler, vask av tøy, sengetøy og håndklær.

For kost i bolig/bofellesskap med heldøgns omsorg, men hvor beboer kun delvis har felles husholdning, faktureres det i henhold til selvkost.

Trygghetsalarm

Kommunedirektøren foreslår at dagens priser videreføres med kommunal deflator.

Vaksine- og konsultasjonspriser ved avdeling Vaksinasjon og smittevern

Kommunedirektøren foreslår en ny modell for prising av vaksiner og vaksinasjonstjenester.

Vaksinasjon er ikke en lovpålagt tjeneste, men vaksinerer er forebyggende i forhold til våre innbyggers helse. Innbyggeren må selv betale for tjenesten. Unntaket er barnevaksinasjonsprogrammet og koronavaksinasjonsprogrammet.

I forbindelse med etablering av ny avdeling for vaksinasjon og smittevern ser man behov for en forenklet prismodell. Forslaget til prismodell har tatt utgangspunkt i dagens praksis i Asker samt våre omkringliggende kommuner.

Målet med prismodellen er at den skal være enkel å forstå, og enkel å justere i forhold til svingninger i vaksinepriser og endring i konsumprisindeksen. Vaksinene bestilles via Folkehelseinstituttet (FHI), og FHI fastsetter en maksimal utsalgspris for vaksinen.

Det foreslås at Asker kommune benytter innkjøpspris inkludert avgifter som grunnlag for utvalg, med et tillegg som skal dekke vaksinesvinn og materialkostnader knyttet til vaksinerer. Tillegget foreslås per 1.1.23 til kr. 75.

Det anbefales å gjøre en revurdering av prisene to ganger per år, for eksempel vår og høst.

I tillegg til vaksineprisen må innbygger betale for konsultasjon. Konsultasjonsprisene som foreslås er nærmest uendret, men kveldstillegget foreslås fjernet.

Inntil nå har det vært en forskjell på konsultasjonsavgiften knyttet til om du har time på dagtid eller på kveldtid. I ny modell foreslås en lik pris for dag og kveld. Dette for å kunne ha en enklere modell, og en mer forutsigbarhet for innbygger. Noen innbyggere har også lengre reisevei enn andre, noe som kan medføre utfordringer med å ha time på dagtid.

Pris for konsultasjon justeres årlig i henhold til kommunal deflator satt i Statsbudsjettet. Prisjusteringer for vaksine og konsultasjon rundes av til nærmeste 10-krone.

Familiekonsultasjon andre vaksiner gjelder vaksiner som er raske å ta, og som ikke medfører rådgivning og veiledning. Familiekonsultasjon fås kun når familien kommer samlet til vaksinerings.

Vaksinering er kostbart. Det anbefales at vaksinasjon og smittevern tilbyr mulighet for betaling i flere avdrag, og at dette kan avtales i konsultasjon.

Det betales ikke avgift for mer enn én konsultasjon dersom innbygger ikke får levert den tjenesten en har bestilt. For eksempel hvis en må få ny time grunnet at vaksinen ikke er tilgjengelig.

For å være transparent i prosessen er det mulig å legge ut innkjøpspriser ved siden av salgsprisen på nettsidene slik at innbygger kan se strukturen.

Kommunedirektøren anbefaler at Asker kommune innfører ny prismodell for vaksine- og konsultasjonspriser ved avdeling Vaksinasjon og smittevern.

Priser innenfor tjenesteområde Medborgerskap

Prinsipper for gebyrfastsettelse av ikke-lovpålagte tjenester er at prisene justeres med deflator.

Halleie til barn og unge under 18 år harmoniseres og er gratis i hele den nye kommunen.

Arbeidet med harmonisering av tilbud og priser for de tre svømmehallene pågår. Askerbadet KF vil fra 1.1.2023 innlemmes i basisorganisasjon.

I Vardåsen skisenter reduseres rabatt ved kjøp av sesongkort før jul fra 50 % avslag til 25 % avslag

Friplassordningen for kulturskolen som ble etablert i 2021 med en begrensning på 25 plasser er utvidet og omfattet fra 2022 100 plasser. Friplass omfatter familier med en samlet inntekt under 5G.

Gravferds og kirkegårdstjenester

Avgifter for bruk av gravkapell, anonym minnelund, navnet minnelund, urnevegg, kremasjon og feste av grav fastsettes av kommunen etter forslag fra gravplassmyndigheten (gravplassloven § 21). Øvrige gebyrer vedtas av Asker kirkelige fellesråd.

Asker kirkelige fellesråd har besluttet å øke prisene som fastsettes av fellesrådet i all hovedsak med deflator. Leie av organist for folkeregistrerte i annen kommune er økt

utover deflator og oppjustert til faktisk kostnad. Honorar prest ved gravferd folkeregistrert i annen kommunen bortfaller med ny ordning for presters lønn.

3. Sakens relevans for de tre bærekraftsdimensjonene

Kommuneplanens mål er basert på FNs bærekraftsmål. Gebyr og brukerbetalinger 2023 er med på påvirke alle de seks bærekraftsmål som Asker Kommune har valgt som satsningsområder.

4. Tidligere behandling

Saken er ikke tidligere behandlet.

5. Kommunedirektørens vurdering

Kommunedirektøren vurderer at forslag til gebyrer og brukerbetalinger som er lagt frem som vedlegg til denne sak, støtter opp under vedtakspunkt om gebyrer og brukerbetalinger i kommunedirektørens forslag til handlingsprogram 2023-2026.

For vann- og avløpsgebyrene legges det opp til en gebyrvekst i henhold til sak om «Vann og avløpsgebyr 2023» som ble politisk behandlet i september. For de resterende selvkosttjenestene legges det opp til en moderat vekst i gebyrene. Gebyrberegningene for disse tjenestene er basert på selvkostkalkyler.

For øvrig justeres prisene etter kommunal deflator 3,7 prosent, eller i henhold til forskrift / justeringer i statsbudsjettet.

For prising av gebyrer og brukerbetalinger som vedtas administrativt anbefaler kommunaldirektøren at det som hovedregel legges opp til en årlig justering med kommunal deflator som er fastsatt i statsbudsjettet. Dette er i tråd med vedtatt økonomireglement.

Kommunedirektøren anbefaler kommunestyret å vedta de foreslåtte gebyrer og brukerbetalinger, lagt frem som vedlegg til denne sak.

Lars Bjerke
kommunedirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent.

Vedlegg:

Gebyrer og brukerbetalinger - prisliste for 2023

Saksframlegg

Arkivsak
22/19094-1

Saksbehandler
Lars Erik Eriksen

Behandles av
Formannskapet

Møtedato
22.11.2022

Innkalling til generalforsamling 2-2022 - Veas AS - onsdag 23. november 2022 i Oslo rådhus

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

1. Asker kommune har behandlet innkalling til generalforsamling i Veas AS med datterselskaper onsdag den 23. november 2022 og tar denne til orientering.
2. Asker kommune inntar budsjettøkningen for 2023 i første endring av HP.
3. Veas AS oppfordres til å komme tilbake til eierkommunene med egen sak om utvidet garantiramme, forutsatt Statsforvalterens godkjenning.
4. Ordfører gis fullmakt til å representere Asker kommune i generalforsamlingen.

1. Sammendrag og konklusjon

Konsernsjef Ragnhild Borchgrevink har på vegne av styrets leder Tore Olaf Rimmereid i Veas AS innkalt til generalforsamling i Veas AS med datterselskaper onsdag den 23. november 2022 i Oslo rådhus.

Fra 01.01.2022 ble all virksomhet i Vestfjorden Avløpsskap (VEAS) overført til Veas AS med datterselskaper som følge av ny kommunelov; hvor organiseringen ble i aksjeselskap i konsern.

Veas AS er morselskap i konsern med selskapene Veas Selvkost AS, Veas Marked AS, Veas Næringspark AS og Aeiforos AS.

Innkallingen følger som vedlegg til saken.

2. Bakgrunn for saken/saksopplysninger

Det vises til utsendt innkalling til generalforsamling 2-2022 for selskapet VEAS AS med datterselskaper.

Selskapet Veas AS ble omdannet til et aksjeselskap i løpet av 2022 med regnskapsmessig virkning fra 01.01.2022. I forbindelse med overgangen fra et «vertskommunesamarbeid» til et aksjeselskap og konsern, erfarer kommunedirektøren behovet for å få tilpasset en mer hensiktsmessig kommunikasjons- og dialog form mellom selskapet og eierkommunene.

Kommunedirektøren har forståelse for at selskapet i 2022 har hatt et spesielt år med hensyn til omdanning og etablering av konsernet/aksjeselskapet i kombinasjon med et høyt aktivitetsnivå og utfordringer. Samtidig synliggjør saksdokumentene til generalforsamlingen behovet for at selskapet bør foreta nødvendige avklaringer med eierkommunene på et tidligere tidspunkt, enn ved fremleggelse av saker fra styret til generalforsamlingen. Kommunedirektøren oppfatter at dette også er selskapets ønske og behov.

Selskapet og eierkommunene bør sammen legge opp til en prosess for bedre å tydeliggjøre felles forventninger knyttet til sentrale milepæler, prosesser og tidspunkt for utarbeidelse av forslag til budsjett. Dette kan blant annet skje ved å utarbeide et mer detaljert årshjul.

I sak G 20-2022 fremkommer det blant annet forslag til en bevilgning på 2 mill. kroner knyttet til at Veas AS ønsker å utarbeide en egen modell for simulering av Oslofjorden. I den sammenheng er Asker kommune opptatt av at det ikke gjøres dobbeltarbeid i forhold til det arbeidet Fagrådet for Indre Oslofjord gjør. Det er viktig å tilrettelegge for optimal ressursutnyttelse, et godt samspill mellom Veas AS og Fagrådet for Indre Oslofjord. Til orientering har kommunene sammen (gjennom Fagrådet) både fått utviklet og videreutviklet en modell for Oslofjorden (utviklet av NIVA).

Videre er det viktig å avklare den rollen Veas AS ønsker å ta i forhold til å påvirke rammebetingelsene nasjonalt. Eierkommunene bør forsikre seg om at det ikke pågår to ulike prosesser som oppfattes å representere eierkommunene, og at de to prosessene ikke promoterer to ulike forhold.

Følgende dagsorden fremkommer av innkallingen (O= orienteringssaker og B = beslutningssaker):

- Sak G 14 – 2022: Åpning av møtet, valg av møteleder, godkjenning av innkallingen, valg av underskrivere B
- Sak G 15 – 2022: Orientering om virksomheten, inklusive drift og prosjekter O
- Sak G 16 – 2022: Valg av revisor B

- Sak G 17 – 2022: Ledelsessystemet og overordnet risikoarbeid i Veas O
Sak G 18 – 2022: Veas Selvkost AS som eier av Kompostverket – låneopptak B
Sak G 19 – 2022: Budsjett 2023 Veas AS B
Sak G 20 – 2022: Budsjett 2023 Veas Selvkost AS B

Kommunedirektøren har følgende merknader til sakene på dagsorden:

Sak G 15 – 2022 Orientering om virksomheten, inklusive drift og prosjekter O

Veas AS har gjort kjent innholdet i flere av orienteringssakene i løpet av 2022. Etter kommunedirektørens oppfatning omhandler orienteringssakene viktige og prinsipielle spørsmål. Dette er prinsipielle spørsmål som fordrer god forankring hos eierne og som krever grundig utredninger med konsekvens- og risikoanalyser knyttet til blant annet eierskap, selvkostaktiviteten, investeringer, miljø, gebyrer og kommunens kostnader/overføringer.

Kommunedirektøren forventer at den enkelte orienteringssak utredes grundig, før sakene fremmes med forslag til forpliktende vedtak.

Det fremkommer av kulepunkt 1 i saken at Veas AS legger opp til å fremme revidert utkast til eierstrategi til generalforsamlingen i april 2023. I den sammenheng viser kommunedirektøren til følgende etablerte prosess for utarbeidelse av eierstrategien:

- Administrasjonen i de 3 eierkommunene har utarbeidet et forslag og oversendt til Veas AS (i april 2022)
- Veas AS ved styret/administrasjon gir eierkommunene en tilbakemelding og innspill til eierstrategi (det er avholdt et fellesmøte mellom administrasjonene i august 2022). Eierkommunene avventer tilbakemelding fra Veas AS.
- Eierkommunene fremmer politisk sak – med forslag til eierstrategi. Eierstrategien vedtas av bystyret/kommunestyrene. Vedtatt eierstrategi oversendes selskapet /Veas AS.
- Veas AS utarbeider en selskapsstrategi basert på bl.a. vedtatt eierstrategi.

Kommunedirektøren anbefaler at Veas AS oversender sitt forslag til eierkommunene (ved administrasjonene), for å få en politisk behandling av eierstrategien.

Styrets fremlagte kvartalsrapport med regnskap for 3 kvartal 2022 viser at Veas AS hadde et resultat per 30. september 2021 på 23,11 millioner kroner. Dette er 23,0 millioner kroner bedre enn budsjettert. Årsresultatet forventes å bli i henhold til budsjett, eller noe lavere.

Driftsinntektene er på 302,37 millioner kroner mot budsjetterte 396,51 millioner kroner. Til samme tid i fjor var driftsinntektene 265 millioner kroner.

Driftsutgiftene er på 226,31 millioner kroner mot budsjetterte 317,48 millioner kroner. Til samme tid i fjor var driftsutgiftene 265 millioner kroner.

Differansen har fire hovedårsaker:

- Økte enhetspriser på energi
- Lønnskostnader ligger noe lavere enn budsjett
- Underforbruk av vedlikeholdsmateriell hittil i år, som antas å ville jevne seg ut i fjerde kvartal.

Rensegraden for nitrogen, inklusive overløp, ble på 73,2 prosent til og med tredje kvartal 2022. Tilsvarende var rensegraden var på 75,9 prosent til og med tredje kvartal 2021. Rensekravet på årsbasis for nitrogen er 70,0 prosent.

Rensegraden for fosfor, inklusive overløp, ble på 93,9 prosent til og med tredje kvartal 2022. Tilsvarende rensegrad var på 92,2 prosent til og med tredje kvartal 2021. Rensekravene på årsbasis for fosfor er 92,9 prosent.

For konsernselskapene opplyses:

VEAS Marked AS: Resultat per 30. september 2022 er 3,2 millioner kroner lavere enn budsjettet hittil i år. Resultatdifferansen skyldes i all vesentlighet økte kostnader til energi.

Tilsvarende var resultatet per 30. september 2021 ca. 1,3 millioner kroner lavere enn budsjettet hittil i fjor.

VEAS Næringspark AS: Resultat per 30. september 2022 er 2,9 millioner kroner. Det er 2,9 millioner kroner bedre enn budsjettet. Det forventes et årsresultat før skatt på 3,4 millioner kroner.

Tilsvarende var resultat per 30. september 2021 ca. 3,9 millioner kroner, som var ca. 4,0 millioner kroner bedre enn budsjettet i fjor.

Kommunedirektørens anbefaling til Asker kommunes råd til kommunens representant er som følger: Asker kommunes råd til kommunens representant i generalforsamlingen er å ta orienteringssaken til orientering.

Kommunedirektøren presiserer at dette ikke er en aksept for den enkelte løsning som er beskrevet i orienteringssaken.

Sak G 16 – 2022 Valg av revisor B

Som sak G 16 Valg av revisor

Deloitte AS har vært selskapets revisor siden 2017. Administrasjonen i VEAS har hatt revisjons- og rådgivningstjenester ute på nytt anbud med Doffin referanse: 2020-345943. Resultatet av anbudskonkurransen er at Deloitte AS ble innstilt som ny revisor for perioden 2021-2024.

Selve oppnevningen av revisor skjer for ett år av gangen.

Kommunedirektørens anbefaling er at Asker kommunes råd til kommunens representant i generalforsamlingen er å slutte seg til **styrets forslag til vedtak**: «Generalforsamlingen oppnevner Deloitte AS som revisor for Veas AS med datterselskaper for regnskapsåret 2023.»

Sak G 17 – 2022 Ledelsessystemet og overordnet risikoarbeid i Veas O

Som sak G 17-2022 vil det bli orientert om ledelsessystemet for kvalitet og miljø samt det overordnede risikoarbeidet i Veas-konsernet.

Kommunedirektørens anbefaling er at Asker kommunes råd til kommunens representant i generalforsamlingen er å slutte seg til **styrets forslag til vedtak**: «Generalforsamlingen tar saken til orientering.»

Sak G 18 – 2022 Veas Selvkost AS som eier av Kompostverket – låneopptak B

Som sak G 18 – 2022 skal generalforsamlingen ta stilling til eierskap i Kompostverket samt godkjenning av låneopptak.

Kommunedirektøren bemerket før generalforsamling 1-2022 i april 2022 at saken reiste flere prinsipielle spørsmål, som måtte legges frem til orientering for eierne. Dette omfattet aspekter som ville berøre både selvkostvirksomheten og markedsaktiviteten. Selskapet Romerike biogassanlegg planla å invitere Veas AS til innledende, uforpliktende drøftelser i mars 2022, hadde administrasjonen i Veas AS ønske om å orientere styret og generalforsamlingen om prosessen.

Kommunedirektøren mente at saken krevde en grundig redegjørelse og vurdering knyttet til Veas AS fremtidige strategi og virksomhet, samt hvilke risikoer selskapet og dermed kommunen som eier ville stå ovenfor. Dette berører viktige områder som blant annet håndtering av biologisk avfall og gebyrer knyttet til matavfall.

Kommunedirektøren mener at en utredning om eierskapet i Romerike Biogassanlegg er en så stor kostnad og så prinsipiell at saken ikke kan vedtas av konsernstyret i Veas AS alene; men må fremlegges de tre eierkommunene.

Likeledes vil kommunedirektøren påpeke at Asker kommunes holdning er at den avgitte garantien på kr 1 000 millioner er en total låneramme og at dette er en maksimal grense for låneopptak. Total garantiramme er vedtatt av kommunestyrene/byrådet og godkjent av Statsforvalteren. Låneopptak ut over rammen kan således ikke aksepteres.

I utgangspunktet har kommunedirektøren forståelse for selskapets behov for å finne en hensiktsmessig løsning knyttet til håndteringen av avvannings-/hygienseringsprosessen, dvs. konseptet «Kompostverket». Likevel kan ikke kommunedirektøren anbefale finansieringen av nevnte løsning, før det formelt etableres et beløpsmessig samsvar mellom lån og kommunal garanti.

Kommunedirektøren anbefaler at selskapet formelt ber eierkommunene om å endre fastsatt garantiansvar ut i fra det forestående behovet for et samlet lånebehov i perioden 2023-2027. Formelt fordrer dette et vedtak i kommunestyret, knyttet til en endring av aksjonæravtalen, med forbehold om Statsforvalterens godkjenning.

Kommunedirektørens anbefaling er at Asker kommunes råd til kommunens representant i generalforsamlingen er å **ikke slutte seg til styrets forslag til vedtak.**

«Generalforsamlingen godkjenner ikke at Veas Selvkost AS finansierer investeringen i Kompostverket ut over dagens låneramme. Fastsatt garantiansvar på 1000 millioner kroner, setter grensen for maksimalt låneopptak.»

Sak G 19 – 2022 Budsjett 2023 Veas AS B

Som sak G19 – 2022 skal generalforsamlingen godkjenne budsjett 2023 for Veas AS.

Ved generalforsamling 1-2022 ble det orientert om budsjett for 2023 samt prinsipper for lederlønn i Veas AS.

Kommunedirektøren finner det uheldig at kostnadene i driftsbudsjettet 2023 for Veas AS økes, spesielt innenfor lønnsområdet hvor dette burde være innenfor kjente rammer og indeksreguleringer.

Kommunedirektørens anbefaling er at Asker kommunes råd til kommunens representant i generalforsamlingen er å slutte seg til **styrets forslag til vedtak:**
«Generalforsamlingen i Veas AS godkjenner konsernets budsjett for 2023.»

Videre anbefaler kommunedirektøren at det fremmes følgende **tillegg i vedtaket:**
«Godkjenningen omfatter ikke behovet for økt låneramme utover garantien på 1000 millioner kroner.»

Sak G 20 – 2022 Budsjett 2023 Veas Selvkost AS B

Det følger av aksjonæravtalen punkt 2.2.1 bokstav b) at generalforsamlingen i VEAS AS skal godkjenne budsjett for VEAS Selvkost AS (Selvkost).

Det fremkommer blant annet følgende av selskapets saksfremlegg:

«Budsjettet for 2023 bygger på rammebudsjettsaken i april måned. De samlede drifts- og finanskostnadene har økt med 77 millioner kroner fra rammebudsjettet på grunn av unormal stor prisøkning på innsatsfaktorer som kjemikalier, frakt og energi. Det er samtidig iverksatt ulike prosess- og driftsendringer som hindrer ytterligere 12-15 millioner kroner i økte driftskostnader.»

Etter kommunedirektørens vurdering betyr forslaget blant annet en økning på ca. 6,8 mill. kr i forventet overføring fra Asker kommune for året 2023. Det betyr et høyere anslag enn det som er innarbeidet i HP 2023-2026 for Asker kommune.

Kommunedirektøren vil vurdere dette i forbindelse med kommunedirektørens forslag til HP 2024-2027.

Selskapet forslag til budsjett 2023 innebærer et forslag om å godkjenne at selskapets investeringer finansieres ved et opptrekk i eksisterende låneavtaler på inntil 357 mill. kr. Kommunedirektøren viser til sin redegjørelse i sak G 18-2022, og viser til at maksimal låneramme/garantiramme er 1000 millioner kroner. Selskapets investeringer og finansiering må derfor forholde seg til denne rammen.

Kommunedirektørens anbefaling er at Asker kommunes råd til kommunens representant i generalforsamlingen er følgende:

- **Slutte seg til styrets forslag til følgende del av vedtaket:**
«Generalforsamlingen i Veas AS godkjenner det fremlagte budsjettet for Veas Selvkost AS for 2023. Beløpene betales til selskapet i tråd med vedlagte betalingsplan, hvor fordeling av kostnader er basert på de siste 5 års leveringsandeler.»
- **Generalforsamlingen slutter seg ikke til styrets forslag og fremmer følgende forslag:**
«Generalforsamlingen godkjenner at selskapet finansierer investeringer i 2023 ved å gjøre opptrekk på eksisterende låneavtaler innenfor lånerammen/garantirammen på 1000 millioner kroner.»
- **Generalforsamlingen slutter seg til styrets følgende forslag til vedtak:**
«Generalforsamlingen tar langtidsbudsjettet for 2024 til og med 2027 til orientering.»

Kommunedirektøren har drøftet spørsmålet omkring låneopptak med de andre eierkommunenenes administrasjon og foreslår at Veas AS kommer tilbake til eierkommunene med en godt utarbeidet grunnlag for langtidsbudsjett som reflekterer et lånebehov og garantiramme som vil danne grunnlaget for å fremmes som egen sak i eierkommunene.

3. Sakens relevans for de tre bærekraftsdimensjonene

Veas AS med datterselskaper driver samfunnskritiske installasjoner og samarbeider med offentlige instanser, næringsliv og private for å sikre en stabil rensing og mottak av avløp. Dette har spesielt relevans i forhold til FN's bærekraftsmål hvor selskapet dekker 4 bærekraftsmål knyttet til innovasjon og infrastruktur, ansvarlig forbruk og produksjon, stoppe klimavirkningene samt samarbeid for å nå målene.

4. Tidligere behandling

Saken har ikke vært behandlet tidligere.

5. Kommunedirektørens vurdering

Kommunedirektøren forutsetter at selskapets forslag til budsjett 2023 og 4 års økonomiplan 2023 - 2027 er innenfor de rammene kommunedirektøren har innarbeidet i sitt forslag til HP 2023 – 2027 og finner det svært uheldig dersom det kreves økte overføringer utover vedtatte rammer.

Kommunedirektøren vil bemerke at selskapet har behov for å komme tilbake med et langtidsbudsjett på drift og investeringer som reflekterer lånebehov og garantiramme og at dette fremmes som egen sak så snart som mulig for å møte de investeringsbehov selskapet står overfor.

Ut over det som overfor er opplyst har Kommunedirektøren ingen merknader til sakene på dagsorden.

Lars Bjerke
kommunedirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent.

Vedlegg:

Innkalling til generalforsamling 2-2022 VEAS AS
Kvartalsrapport Q3_ 2022